

Dijital Yazma Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dijital Yazma Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19848>

Özet

Dijital Yazma Ölçeği (Digital Writing Scale), öğretmen adayların **dijital yazma** yeterliliklerini ve bu süreçlere yönelik algılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş güvenilir ve geçerli bir psikometrik araçtır. Ölçek, 2020 yılında Oğuzhan Atabek tarafından tasarlanmış ve valide edilmiştir. Temel olarak, öğretmen yetiştirme programlarında **teknoloji entegrasyonu** ve dijital becerilerin önemini değerlendirmek için kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçek, toplam 14 maddeden oluşmakta ve iki ana faktör altında toplanmaktadır: Dijital Dönüştürme ve Dijital Gözden Geçirme. Kullanılan derecelendirme sistemi 5'li **Likert Ölçeği** formatındadır. Bu ölçek, özellikle eğitim teknolojileri alanında yapılan araştırmalara katkı sağlamak ve **öğretmen adayların** dijital çağın gerektirdiği yazma becerilerine ne ölçüde sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dijital Yazma, Ölçek Geliştirme, Öğretmen Adaylar, Dijital Dönüştürme, Dijital Gözden Geçirme, **Psikometri**, Eğitim Teknolojileri, **Dijital Beceriler**.

Yazarlar

Oğuzhan Atabek

Amaç

Dijital Yazma Ölçeği'nin temel amacı, **öğretmen adayların** dijital ortamlarda gerçekleştirilen yazma faaliyetlerine yönelik beceri, tutum ve yeterlilik düzeylerini objektif bir şekilde ölçmek üzere standart bir araç sunmaktır. Bu araç, öğretmen adayların dijital araçları kullanarak metin üretme, düzenleme ve paylaşma süreçlerindeki yeterliliklerini değerlendirmeye odaklanmıştır.

Ölçek, aynı zamanda eğitim fakültelerinin müfredatlarında yer alan dijital okuryazarlık ve teknoloji entegrasyonu derslerinin etkinliğini değerlendirmek ve bu alanlarda iyileştirme yapılması gereken noktaları belirlemek için de kullanılabilmektedir. Ölçek geliştirme çalışması, güncel eğitim ihtiyaçlarına yanıt veren, kültürel olarak uygun bir ölçüm aracı oluşturmayı hedeflemiştir.

Yapı

Dijital Yazma Ölçeği, **dijital yazma** yeterliliğini çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Yapılan faktör analizi sonucunda, ölçeğin iki ana alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Bu alt boyutlar, dijital yazma sürecinin hem üretim hem de revizyon aşamalarını kapsamaktadır.

Dijital Dönüştürme (Digital Conversion): Bu faktör, bireyin geleneksel yazma yeteneklerini dijital araçlar ve ortamlar kullanarak dönüştürme ve uygulama becerisini ölçer. Dijital araçlar? etkili bir şekilde kullanarak metin oluşturma ve biçimlendirme eylemlerini içerir.

Dijital Gözden Geçirme (Digital Gözden Geçirme): Bu faktör, bireyin dijital ortamda ürettiği metinleri teknolojik imkanlar? kullanarak eleştirel bir şekilde değerlendirme, düzenleme ve iyileştirme becerilerini ölçer. Bu, geri bildirim alma, yazılım özellikleri ile kontrol etme gibi süreçleri kapsar.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme amaçlarında, yap? geçerliliğinin sağlanması amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Atabek (2020) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin teorik olarak beklenen iki faktörlü yap?yı desteklediği gösterilmiştir. Bu, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı **dijital yazma yeterliliği** yap?sının ölçtü?ünü kanıtlamaktadır.

Ayrıca, ölçeğin kapsam geçerliği, alan?nda uzman kişilerin görüşlerine başvurularak sağlanmıştır. Uzmanlardan alınan dönütler doğrultusunda madde havuzu yeniden düzenlenmiş ve ölçeğin tüm dijital yazma yeterliliği alanların? temsil ettiğinden emin olunmuştur.

Güvenirlik

Dijital Yazma Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach's α** katsayısı ile değerlendirilmiştir. Elde edilen güvenilirlik katsayılar?, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik analizlerinden elde edilen sonuçlar aşağıdadır:

Toplam 14 madde için genel **Cronbach's α** değeri: 0.899.

Dijital Dönüştürme alt boyutu için **Cronbach's α** değeri: 0.851.

Dijital Gözden Geçirme alt boyutu için Cronbach's α değeri: 0.852.

Bu yüksek katsayılar (genellikle 0.80 ve üzeri değerler yüksek kabul edilir), ölçeğin farklı uygulamalarda tutarlı sonuçlar vereceği ve ölçülen yap?sının güvenilir bir şekilde temsil edildiği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yap?sal geçerliğini test etmek amacıyla **faktör analizi** uygulanmıştır. Analizler sonucunda, 14 maddelik bu ölçeğin iki temel faktör altında toplandığı belirlenmiştir. Bu faktörler, ölçek maddelerinin e?it olarak dağıldığı iki alt boyutu temsil etmektedir (7 madde Dijital Dönüştürme, 7 madde Dijital Gözden Geçirme).

Faktör yapısının belirlenmesi, ölçeğin teorik çerçevesini güçlendirmiş ve ölçülen **dijital yazma** yapısının alt bileşenlerinin net bir şekilde ayrılmışna olanak tanımıştır. Bu iki faktörün toplam varyansın önemli bir kısmını açıkladığı ve maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiği rapor edilmiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format: **5'li Likert Ölçeği** (Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a uzanan beş seçenekli derecelendirme).

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Öğretmen Adaylar

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri (Genellikle 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Eğitim Fakültelerinin farklı bölümlerinde öğrenim gören **öğretmen adaylar**.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Instrument). Katılımcılar, dijital yazma yeterliliklerine ilişkin ifadeleri kendilerine en uygun olan seçenekle derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Teknolojisi, Dijital Okuryazarlık, **Ölçek Geliştirme**, Yapı Geçerliliği, Güvenilirlik, Öğretmen Eğitimi, Dijital Dönüşüm, Dijital Gözden Geçirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanmamıştır.

İletişim E-posta Adresi: oguzhanatabek@gmail.com

Yazma Adresi: Makalenin yayınlandığı akademik kurum bilgileri üzerinden erişilebilir.

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

Çinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Oğuzhan

Atabek ile e-posta yoluyla iletiŖime geçilmesi önerilir. Ticari kullanıma veya geniŖ çaplı daŖıtım için özel izin gerekebilir.

Öleğın orijinal makalesi ve detaylı bilgileri Novitas-ROYAL dergisinde yayımlanmıŖtır. Makalenin bağıntısı: novitasroyal.org/archives.

Öleğın orijinal PDF dosyası ağıdaki bağıntıdan indirilebilir: dijital-yazma-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Atabek, O. (2020). Development and validation of Digital Writing Scale for preservice teachers. *Novitas-ROYAL (Research on Youth and Language)*, 14(2), 119-139.

Dijital Yazma Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ağıdaki ölçek maddeleri, orijinal kaynak erikte sağılanmamıŖtır. Maddelerin tamamına, referans olarak verilen akademik makaleden veya yukarıda belirtilen PDF dosyasından erişilebilir.

Ölçek toplamda 14 maddeden olumaktadır (7 madde Dijital DönüŖtürme, 7 madde Dijital Gözden Geçirme).